

Carl Jonas Love Almqvists dröm vid åsynen av Brömsehus 1836

Carl Jonas Love Almqvist sätter sig på den södra stenen vid Brömseback på sin resa 1836 precis 400 år efter Brömsehus intogs av Engelbrekt och ser på de sista ruinrester som finns kvar. Den skakiga färden från Värnanäs har hållit honom vaken, men nu nickar han till och en drömsyn kommer för honom.

Den vallgravsomgärdade borgen med träpallisader är uppbyggd igen och det är tid att fira kungajubileum, ett halv millenium efter den förste kung Gustavs trontillträde år 23 på det nya årtusendet. Hela kungalängden är inbjuden och många har hörsammat kallelsen. En procession rör sig över den gamla gränsbron för att ta sig in till förhuset i borgen innan förlustelserna ska begynna.

Själv har kung Gustav med sig ett vagnshjul som han rullar framför sig. I det har han steglat och flätat fast förrädaren Nils Dacke och hans huvud sitter på en påle vid vallgraven. Hans son Erik förbereder sig för en räd in Blekinge för att tvinga alla danska städer till underkastelse eller att bli plundrade och nerbrända. Ynglingen Gustav Adolf anländer med sina ryttare efter att ha intagit och avrättat invånarna i Kristianopol. Valdemar Atterdag och Erik av Pommern i piratmundering har kommit sjövägen från Gotland och ankrat vid åmynningen. Men här finns inget att brandskatta.

Karl Knutsson paraderar i en eka med yxan i högsta hugg och Engelbrekts kadaver slängd över relingen. Adeln hade skrämts upp av Engelbrekts allmogeuppbåd som jagat fogdarna och bränt ner alla träborgar men till slut lyckats överlista honom och förekommit honom i Bröms. Den sentida Ve-Gurra, Gustav den femte, hälsar på Engelbrechtsdivisionen - en skelettarmé på återmarsch från äventyret i Finland med högra arm-extremiteten fortfarande pekande i luften.

Den ännu mer sentida Kalle Gustav nummer sexton som firar 50 år på tronen frågar var kaffeflickorna finns och får till svar att det går an med flickorna men det finns inget kaffe, inte uppfunnet än. Drottning Kristina vinkar och åker förbi på sin färd mot Rom. Fler i kungalängden svenska och danska kungar närmar sig fredsstenen för att utbringa en skål för freden i Brömsebro och drottning Philippa tappar sitt juvelsmycke i vallgraven där det aldrig återfinns. Men ceremonierna kommer av sig.

När man ska klirra med glasen dyker alla de gömda skogsbönderna upp med sina armborst som de övat med på Karsboåsen för att än en gång bränna ner Brömsehus till grunden och dagen därefter är allt som spårlöst försvunnet.

Carl Jonas Love Almqvist blir väckt ur sin drömsyn och har snart glömt nästan hela förloppet. De jordlösa drängarna och pigorna ska följas åt på samma väg som han själv till Amerika undan de svenska myndigheterna och den svenska fattigdomen. Han plockar några vildkrusbär vid vägkanten för att ha till kvällsvarden. Hästarna har utfordrats med havre och färden mot Jämjö Lyckeby och Karlskrona kan återupptas.